

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

D.H.G. Fernald (Groep Doe STOER)

(d.d. 30 juni 2026)

Nummer

4433

Onderwerp

Keti-Koti: 'Herdenken en vooruitkijken'

Aan de leden van Provinciale Staten*Toelichting vragensteller*

Tijdens een overlegvergadering van de commissie Bestuur, Maatschappij en Middelen op 7 september 2022, is het onderwerp koloniaal- en slavernijverleden provincie Zuid-Holland besproken. De commissie heeft zich op 7 september 2022 duidelijk uitgesproken. Er is behoefte aan erkenning, excuses, educatie en meer inzet wat betreft racismebestrijding. Gedeputeerde Staten gaf destijds het volgende aan. "Wij worden geconfronteerd met een stuk verleden, waar we minder trots op zijn, maar wat tot de dag van vandaag nog pijn doet en steekt, een gevoel van 'doe ik eigenlijk wel mee? Het verleden werkt door in het heden, tot hier en niet verder, het moet afgelopen zijn. Laten we naar onze rol kijken en daarvoor onze verantwoordelijkheid nemen." Verder werd het volgende aangegeven. "De aanwezigheid bij de herdenkingen en Keti-Koti vieringen op 30 juni en 1 juli in Rotterdam en Den Haag, van het college van Gedeputeerde Staten en/of de commissaris van de Koning heeft een waardevolle betekenis en is belangrijk voor het helingsproces, als het gaat om de nazaten van mensen die destijds tot slaaf zijn gemaakt."

Traditiegetrouw is Groep Doe STOER aanwezig bij de herdenking in Rotterdam. Dat de provincie Zuid-Holland inmiddels op 30 juni tijdens de Keti-Koti herdenking in Rotterdam en Den Haag een krans legt is een mooi en belangrijk moment dat symbool staat voor verbinding en gezamenlijke reflectie. Eerder heeft Groep Doe STOER vragen gesteld, omdat er op 30 juni 2024 geen krans is gelegd tijdens de Keti-Koti herdenking in Rotterdam. Afgelopen jaar is er een 'Trendsessie Kennis Zuid-Holland' georganiseerd tijdens de Keti-Koti herdenking op 30 juni. De afgelopen periode heeft Groep Doe STOER wisselende informatie ontvangen over het wel of niet plaatsvinden van een kranslegging door de provincie bij de herdenking van Keti-Koti in Rotterdam. Via informatie waarschijnlijk afkomstig uit een ambtelijk voorstel, memo of besluitenlijst van het college van Gedeputeerde Staten (GS) over de protocollaire vertegenwoordiging bij herdenkingen wordt het volgende gecommuniceerd: "De provincie Zuid-Holland is voornemens om, net als in voorgaande jaren, deel te nemen aan de regionale herdenking in Den Haag. Gedeputeerde Jeroen van Dijken zal namens het College van Gedeputeerde Staten een krans leggen en de provincie vertegenwoordigen. Er is geen provinciale kranslegging in Rotterdam gepland. Dit sluit aan bij het huidige protocol waarbij de provincie op één centrale locatie in de regio aanwezig is om haar medeleven en betrokkenheid te tonen." In tegenstelling tot voornoemd bericht geeft de organisatie van de aankomende Keti-

Koti herdenking op 30 juni bij het slavernijmonument aan de Lloydkade in Rotterdam aan, dat dit jaar de opzet van de kranslegging is gewijzigd. Dit jaar is er ruimte voor slechts 7 kransen. De commissaris van de Koning, Wouter Kolff is aanwezig in Rotterdam en legt een krans namens de provincie Zuid-Holland, volgens de informatie van de organisatie. Groep Doe STOER vindt het spijtig dat er onduidelijkheid is ontstaan door uiteenlopende berichtgeving over de al dan niet gepastheid van een kranslegging tijdens Ketikoti. Dit onderstreept de noodzaak voor helder, eenduidig beleid. Er is behoefte aan een vastgesteld protocol, zodat we als provincie consistent en respectvol kunnen handelen, los van wisselende interpretaties. Om willekeur in de toekomst te voorkomen, verzoekt Groep Doe STOER het college van Gedeputeerde Staten om te komen tot een objectief en vastgesteld protocol. Een dergelijk beleidskader waarborgt een waardige en uniforme werkwijze. Hoewel het college van Gedeputeerde Staten over de eigen agenda gaat, stellen Provinciale Staten, als volksvertegenwoordiging, het beleid vast en controleren of Gedeputeerde Staten dit beleid correct uitvoert. Op dit moment is er maatschappelijke onrust rondom de herdenking en viering van Ketikoti. Groep Doe STOER ontvangt wisselende geluiden over de kranslegging rond Ketikoti. De wens van Groep Doe STOER is om dit soort discussies in de toekomst te voorkomen en respectvol te blijven herdenken. Groep Doe STOER verzoekt de commissaris van de Koning/ het college van Gedeputeerde Staten de volgende vragen te beantwoorden:

- 1. Groep Doe STOER verneemt graag, in het kader van de controlerende taak van Provinciale Staten en de zichtbaarheid van het provinciebestuur, of de provincie Zuid-Holland dit jaar vertegenwoordigd is zowel bij de Ketikoti herdenking in Den Haag als Rotterdam?*

Antwoord

Ja, op uitnodiging van Comité 30 Juni – 1 Juli Den Haag en de Stichting Gedeeld Verleden Gezamenlijke Toekomst (Rotterdam) waren Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland dit jaar bij beide herdenkingen vertegenwoordigd en is er zowel in Rotterdam als Den Haag namens het provinciebestuur een krans gelegd.

- 2. Is het juist dat de commissaris van de Koning, Wouter Kolff, ondanks eerdere berichtgeving voornemens is een krans te leggen bij de regionale Ketikoti herdenking in Rotterdam?*

Antwoord

Ja, de commissaris van de Koning heeft op 30 juni 2026 een krans gelegd bij het Slavernijmonument in Rotterdam.

- 3. In eerder verstrekte informatie rondom provinciaal beleid Ketikoti werd gesteld dat er geen provinciale kranslegging in Rotterdam gepland was, omdat de provincie zich conformeert aan één centrale locatie in de regio (Den Haag). Hoe verhoudt de aanwezigheid van de commissaris van de Koning in Rotterdam zich tot dit beleid?*

Antwoord

De provincie Zuid-Holland kent geen vastgelegd, restrictief beleid dat de aanwezigheid bij Ketikoti

Koti-herdenkingen beperkt tot één specifieke locatie. Er vinden op vele plekken in onze provincie waardevolle herdenkingen plaats. Omdat het praktisch niet mogelijk is om overal aanwezig te zijn, wordt er per jaar een afweging gemaakt. Dit jaar stelden uitnodigingen en de beschikbaarheid van de leden van het college van Gedeputeerde Staten ons in staat om zowel in Den Haag als in Rotterdam vertegenwoordigd te zijn.

4. *Kan het college van Gedeputeerde Staten aangeven op welk moment is besloten om van eerder gecommuniceerde berichtgeving rondom provinciaal beleid af te wijken en hoe het kan dat Provinciale Staten hier niet vooraf over is geïnformeerd?*

Antwoord

Er is geen sprake van het afwijken van vastgesteld provinciaal beleid. Het voornemen van het college is om jaarlijks namens de provincie in ieder geval één Ketu Kotu-herdenking bij te wonen. De invulling hiervan is afhankelijk van de ontvangen uitnodigingen en de beschikbaarheid van de leden van het college van Gedeputeerde Staten.

5. *Deelt het college van Gedeputeerde Staten de mening dat beide grote steden in de provincie (Den Haag en Rotterdam) een evenredige provinciale betrokkenheid verdienen bij belangrijke herdenkingen? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Er vinden op vele plekken in onze provincie waardevolle herdenkingen plaats. Omdat het praktisch niet mogelijk is om overal aanwezig te zijn, wordt er per jaar een afweging gemaakt. Zie ook antwoord vraag 3.

6. *Is het college van Gedeputeerde Staten bereid om op korte termijn een protocol op te stellen, zodat we als provincie in de toekomst consistent en respectvol kunnen handelen?*

Antwoord

Het college ziet geen aanleiding voor het opstellen van een specifiek protocol. Zie ook antwoord op voorgaande vragen.

Den Haag, 14 juli 2026

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA mr. A.W. Kolff